

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖLLE

ASIA Lausunto EU:n komission Digitaalisia sisämarkkinoita (Digital Single Market) koskevasta strategialuonnoksesta

LAUSUNNON ANTAJA

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry (TTVK), Helsinki

TTVK kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää, että seuraava otetaan huomioon Suomen kantaa muodostettaessa:

LAUSUNTO

Laittoman tarjonnan torjuminen internetissä

Laittoman tarjonnan torjuminen tehokkaasti on edellytys terveiden markkinoiden kasvulle ja kehittymiselle. Komission aikomus tarkastella välittäjien roolia ja etsiä parhaita tapoja puuttua laittomaan sisältöön internetissä ovat kannatettavia. Täytäntöönpanokeinojen tehokkuuteen on myös kiinnitettävä huomiota.

Välittäjien rooli

Internet-palveluntarjoajien osalta sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin vastuuvapauslausekkeita tulee selventää ja tarkentaa. Nykyinen alasottomenettely (*notice and take down*) ei ole riittävän tehokas, koska poistetut aineistot palaavat nopeasti takaisin palveluun. Toiminnon tulisi olla luonteeltaan pysyvämpi (*notice and stay down*).

Internet-palveluntarjoajilta on vaadittava suurempaa vastuuta ja huolellisuutta verkkojen ja järjestelmien hallinnassa, varmistamisvelvollisuus mukaan lukien. Laittomia palveluja ylläpidetään webhotelleissa, joista tila on vuokrattu lähes olemattomilla tai keksityillä yhteystiedoilla. Laittomien internetpalvelujen ylläpitäjät laiminlyövät lähes poikkeuksetta sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin 5 artiklan mukaisen velvollisuutensa ilmoittaa nimensä ja yhteystietonsa; tähän on voitava puuttua.

Hakukoneilla, maksuvälitysyhtiöillä ja mainostajilla on myös rooli laittomassa tarjonnassa. Hakukoneet ohjaavat sisältöä etsivät valitettavan usein ensisijaisesti laittomiin palveluihin. Käyttäjilleen ilmaisten laittomien palvelujen ansaintalogiikka perustuu palvelussa näkyvään mainontaan, josta saattaa kertyä huomattaviakin summia. Laittomat palvelut, jotka myyvät sisältöä käyttäjilleen – aina laillisia palveluja huomattavasti edullisemmin, mikä lisää niiden houkuttelevuutta – käyttävät tunnettuja maksuvälitysjärjestelmiä, kuten luottokortti-yhtiöitä,

PayPalia tms. Näiden logot palvelussa erehdyttävät lisäksi käyttäjiä luulemaan palvelua lailliseksi. On tutkittava, olisiko syytä asettaa korostettu huolellisuusvelvollisuus mainos- ja maksuvälittäjille, jotta ne eivät toimillaan edistäisi laitonta toimintaa.

Teollis- ja tekijänoikeuksien loukkaajien tulovirtoihin puuttuminen on tehokas keino lopettaa oikeudenloukkaus. Samoin ansaintamahdollisuuksien vaikeuttaminen vähentää laittomien palvelujen määrää. Sopimukseen perustuva yhteistyö antaa mahdollisuuden reagoida nopeasti oikeudenloukkauksiin ja muuttuvaan toimintaympäristöön. Komission on edistettävä tällaisten käytänteiden syntymistä ja varmistettava, että esimerkiksi tietosuoja ei muodostu käytännössä esteeksi tällaiselle yhteistyölle.

Sopimukseen perustuvasta yhteistyöstä oikeudenhaltijoiden ja välittäjien välillä toimii hyvänä esimerkkinä Tanskassa 8.5.2015 julkistettu ”Code of Conduct II”¹.

Oikeuksien täytäntöönpano

Tekijänoikeuksien täytäntöönpanon osalta alan toimijat – niin oikeudenhaltijat, internetoperaattorit kuin laillisten palveluiden tarjoajat – eivät ole sisämarkkinoilla vielä yhdenvertaisessa asemassa.

Komission on varmistettava, että kaikki jäsenmaat implementoivat tekijänoikeudet tietoyhteiskunnassa direktiivin 8(3) artiklan välittömästi. Osa EU:n jäsenmaista ei ole vielä implementoinut kyseistä artiklaa kunnolla tai ollenkaan.

EU-lainsäädännön on mahdollistettava se, että yhdessä jäsenmaassa annettu kieltomääräys voidaan panna täytäntöön myös muissa jäsenmaissa. Tällä hetkellä oikeudenhaltijoiden on aloitettava oikeusprosessi alusta jokaisessa maassa samaakin palvelua vastaan, kunkin jäsenmaan kansallisten lakien mukaan. Prosessit ovat pitkiä ja oikeudenkäyntikulut moninkertaistuvat, mikä ei ole tehokasta täytäntöönpanoa.

Tietosuoja ja yksityisyyden suoja eivät saa muodostua esteeksi tekijänoikeuksien asianmukaiselle täytäntöönpanolle. Ainoastaan sellaiset digitaaliset markkinat, joissa väärinkäytöksistä joutuu vastuuseen, herättävät toimijoiden ja kuluttajien luottamuksen digitaalipalveluihin ja edistävät terveiden digitaalisten sisämarkkinoiden kehittymistä.

Helsingissä toukokuun 22 päivänä 2015

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry

Jaana Pihkala
toiminnanjohtaja

TTVK on voittoa tavoittelematon aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on tekijänoikeuslakiin perustuvien oikeuksien valvonta ja tekijänoikeusloukkausten ehkäisy Suomessa. TTVK järjestää myös yleistä tekijänoikeudellista tiedotus- ja koulutustoimintaa. TTVK:n jäseniä ovat Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry, Kopiosto ry, Suomen elokuvatoimistojen liitto - Finlands filmbyråes förbund ry, Suomen elokuvatuottajien keskusliitto - Centralförbundet för Finlands filmproducenter ry, Suomen Muusikkojen Liitto ry, Musiikkituottajat – IFPI Finland ry, Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry, Av-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry, Suomen audiovisuaalisten alan tuottajat – SATU ry, Säveltäjät ja Sanoittajat ELVIS ry, Suomen Musiikkikustantajat ry, Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry, Yleisradio Oy, MTV Oy, Sanoma Media Finland Oy

¹ kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/bred-opbakning-til-faelles-kamp-for-et-lovligt-og-trygt-internet-paa-ophavsretsomraadet/1/1/